

© AH Bogaards¹

Tot roem en prys van Gods genade

... sing ons van sy reddingsdade in Hom wat die Geliefde is

© Dr AH Bogaards

14 November 2013

Inhoud

‘n Voorlied van die skrywer	4
1. Vraag en antwoord 1 is ’n lied oor God se werk in Christus.....	4
2. Vraag 2 tot 129 ’n verdere uitwerking van die lied van God se dade.....	4
3. Die hart van hierdie lied is wat God gedoen het in Christus	5
4. Psalm 25, ‘n gebedspsalms.....	5
5. Om die lied van die Kategismus te verstaan, is ‘n gebedsaak	6
6. Die verheerliking van Christus is my lewenslied dwarsdeur die lesse	7
Inleiding: die goue draad	8
1. Hou hierdie kosbare belydenis vas	8
2. Christus word in die Kategismus verheerlik.....	8
3. Die Vader en die Heilige Gees word in Christus ten hoogste geëer en verbly	8
4. Hoe ons die Kategismus moet verstaan en verklaar	8
Les 1: Vraag 1. Ons enigste Troos.....	10
1. Die groot belangrikheid van die voorwoord van die Kategismus.....	10
2. Vraag 1: troos, enigste, in lewe en in sterwe, jou	10
2.1. Troos	11
2.2. Enigste.....	12
2.3. In lewe en in sterwe	13
2.4. Jou.....	13
Les 2: Antwoord 1a. Die hoofgedagte: die eiendom van my getroue Saligmaker!	14
INLEIDING: Die hoofsin of hoofgedagte van vraag en antwoord 1 is: ek is die eiendom van my getroue Saligmaker Jesus Christus.....	14
1. Ek wás voorwerp van God se toorn en slaaf van die duiwel	14
2. nou is ek die kosbare eiendom van my getroue Saligmaker Jesus Christus	15

3. My Eienaar is my getroue Saligmaker Jesus Christus	15
4. Nou moet ek ook hierdie eiendomskap beleef en uitleef	17
Les 3: Antwoord 1b. Hoé ek sy eiendom geword het en hoé ek altyd sy eiendom sal bly.....	18
1. Dit is <i>nét</i> deur die werk van Christus dat ek eiendom word en bly – <i>nét</i> <i>Hý</i>	18
2. Hoé ek eiendom geword het deur die werk van Christus	19
2.1 Hy het betaal vir my sondeskuld.....	20
2.2 Hy het my verlos van die sondemag.....	21
3. Hoé ek eiendom bly deur die werk van Christus	21
4. Christus se bewaring en my beproewings.....	23
5. God die Vader in Christus deur die Heilige Gees is ons enigste troos	24
6. 'n Grafiese voorstelling van Christus se werk	25
Les 4: Antwoord 1c. Daarom: geloofssekerheid en geloofsgewilligheid omdat Christus ons skuld betaal, ons verlos, ons bewaar	26
1. Daarom – 'n klein woordjie met 'n groot inhoud.....	26
2. Daarom – deur Woord en Gees.....	27
3. Daarom - ook ons doopsformulier	29
Les 5: Vraag en antwoord 2. Noodsaaklike kennis.....	30
1. Lewens-noodsaaklik en sterwens-noodsaaklike geloofs-kennis.....	30
2. Nie maar net verstandswete of – kennis nie	31
3. Die drie dele van hierdie noodsaaklike geloofskennis	31
4. Die oorsprong van die driedeling van die Kategismus	31
5. Ellende, Verlossing, dankbaarheid.....	32
5.1 Hoe groot my sonde en ellende is	33
5.2 Hoe ek van al my sonde en ellende verlos kan word	34
5.3 Hoe ek God vir so 'n verlossing dankbaar moet wees	37

6. Moet die drie beslis nooit losmaak van mekaar nie..... 39
7. Die hele Kategismus, die hele Reformasie, die hele Evangelie in 'n neutedop..... 40

'n Voorlied van die skrywer

Dit is die gebruik by die skryf van 'n boek dat 'n skrywer 'n **voorwoord** skryf.

In die voorwoord sê die skrywer in kort wat hy in sy boek by ons wil tuisbring.

1. Vraag en antwoord 1 is 'n lied oor God se werk in Christus

Ek noem my voorwoord doelbewus nie 'n voorwoord nie, maar 'n voor-**lied**.

Ek wil dit in die vervolg verduidelik.

Vraag en antwoord 1 van die Heidelbergse Kategismus kan in 'n sekere sin met reg 'n lofsang genoem word, 'n loflied op **God se werke in Christus**. God se werke in Christus word grootgemaak en vorm die heerlike inhoud daarvan.

Ek kon nie anders nie as om by die bestudering van die evangeliese lofsang van vraag en antwoord 1 te sing van hierdie evangelie van ons belydenis nie:

Tot roem en prys van Gods genade,

die grond van ons behoudenis,

sing ons nou van sy reddingsdade

in Hom wat die Geliefde is.

Uit Hom in wie ons nou weer vry is

van skuld, deur sy verlossingsbloed,

in Hom, in wie die heil berei is,

kom seënstroom ons tegemoet. (Totius – Skrifbelyning 24:3)

2. Vraag 2 tot 129 'n verdere uitwerking van die lied van God se dade

Vraag en antwoord 1 is dus 'n lofprijsing van God se werke in Christus.

Daarby moet ons ook sê: Die res van die Kategismus is 'n verdere uitwerking van hierdie lied. In die volgende vrae en antwoorde gaan die Heidelberger in besonderhede van hierdie wonderwerke sing. Die Heidelberger is een groot lofsang. Elke vraag is 'n vers, 'n strofe in hierdie hemelse lied.

3. Die hart van hierdie lied is wat God gedoen het in Christus

Steeds – dwarsdeur hierdie lied – van Sondag 1 tot en met Sondag 52 is **die werke van God in Christus die hart en die middelpunt**:

Die inhoud van die lied

Die werke van God:

- Die werke van God in Christus is die hart van hierdie lied
- Hierdie werke troos ons

WANT

- Sy werke maak ons tot sy eiendom en Hy hou ons tot eiendom
- Sy werke gee ons geloofssekerheid, sy werke bring ons tot goeie werke.

4. Psalm 25, 'n gebedspsalms

Daar is nog 'n lied, wat 'n prominente plek in my video-lesse inneem. Dit is Psalm 25 vers 2 soos Totius dit berym het:

***Leer my, HEER, u regte weë,
wys die regte pad my aan;
maak my hart daartoe geneë,
om met lus daarop te gaan.***

Drie belangrike lesse in Psalm 25

1. Die HERE moet ons die regte Weg **leer**
2. Daardie **Weg** is **Christus**
3. Die HERE moet ons ook **die lus** gee om op daardie Weg te gaan.

1. Die HERE moet ons die regte Weg **leer**.

As Hy die pad nie aan ons bekend maak in sy Woord nie, sal ons dit nooit ken nie.

As Hy ons nie geloofsoë gee om dit te sien in die Bybel nie, sal ons vir ewig blind bly daarvoor.

2. Daardie **Weg** is **Christus**

Hý is die Weg en niemand kom tot die Vader behalwe deur Hom nie (Joh 14:6).

3. Die HERE moet ons ook **die lus** gee om op daardie weg te gaan.

Van nature is ons nie self lus om op daardie pad te gaan nie. Intendeel, Filippense 2:13: dit is God wat in julle werk om te wil sowel as om te werk na sy welbehae.

5. Om die lied van die Kategismus te verstaan, is 'n gebedsaak

Psalm 25 is een groot gebedspsalms.

Dit begin in vers 1 met die Woorde: **Tot U, o HERE, hef ek my siel op**. Dit beteken: Dawid bid tot die HERE. Hy weet dat hy dit **ook moet vra** van die HERE dat Hy hom die weg sal wys en op die weg sal lei.

Daarom:

- om iets te kan begryp van die Evangelie van die Kategismus, is 'n gebedsaak;
- om lus te wees om daaruit te leef, is gebedsverhoring.

Daarom begin en eindig my video-lesse ook met Psalm 25.

6. Die verheerliking van Christus is my lewenslied dwarsdeur die lesse

Die verheerliking van Christus is my lewenslied.

Dit is ook in kort saamgevat my lewensboodskap wat ek in hierdie lesse by julle wil tuisbring.

Dit moet julle by hierdie voorwoord of voorlied onthou.

Al is dit ook die laaste wat ek sou moes skryf, is dit ook alles wat ek wou – nee, moes – skryf my lewe lank.

AH Bogaards – 4 Oktober 2013

Inleiding: die goue draad

1. Hou hierdie kosbare belydenis vas

Die Heidelberg, die eenvoudige Heidelberg, hou daaraan vas, my kinders! Dit was die woorde van 'n bekende teoloog, Hermann Friedrich Kohlbrugge (1803-1875), op sy sterfbed.

Dit is ook my oproep aan ons jeug en aan elkeen wat hierdie stuk lees en na die video-opnames daarvan luister.

Hoekom is dit só belangrik dat ons dit moet vashou? Om hierdie rede:

2. Christus word in die Kategismus verheerlik

Christus word in die Kategismus verheerlik.

Vraag en antwoord 1 laat ons sien wat God die Vader in Christus gedoen het en nog doen en soos 'n goue draad loop dit deur tot aan die einde van Sondag 52.

3. Die Vader en die Heilige Gees word in Christus ten hoogste geëer en verbly

Christus word verheerlik en bekendgemaak in hierdie belydenis, maar ook die Vader en die Heilige Gees.

Nooit staan die Vader en die Heilige Gees los van Christus nie, want dit moet ons weet:

- Nooit word die **Vader** meer geëer as in sy Seun nie. In die Seun leer ons die Vader ken en sien ons wat se Vader ons het: 'n Vader wat sy eie Seun vir ons gegee het. In die verlossingswerk van die Seun lê die Vader se liefde ook vas – gewaarborg.
- En die **Heilige Gees**, die ander Trooster, doen niks liewer as om ons te troos met die troos van Christus nie.

4. Hoe ons die Kategismus moet verstaan en verklaar

As ons die Kategismus reg wil verstaan, is daar **twee reëls** wat ons moet volg:

1. Ons moet na die **Woord** luister en
2. ons moet goed luister na wat die **Kategismus** self sê.

1. Die **eerste verklaringsreël** as ons die Kategismus wil verklaar, is om te gaan kyk waar in die **Bybel** die Kategismus sy woorde kry.

Immers, ons belydenis wil net die Woord naspreek. Die Heidelbergse Kategismus is 'n skatkamer. Dit put sy rykdom uit die goudmyn van die Woord. Ons belydenis wil die Skrif naspreek. Wie daarom die Kategismus wil verklaar, moet dit vanuit die Woord doen.

Ek noem net **een voorbeeld**: die woordjie **troos**. Ons kry die woord dwarsdeur die Bybel en altyd slaan dit op Christus. In Psalm 23 word van die goeie Herder, van Christus gepraat en daar jubel die Psalmskrywer: die stok en die staf van hierdie Herder, d.w.s. sý werk, dit vertroos my. Hy is ons Troos.

2. Die **tweede verklaringsreël** is om mooi na die Kategismus self te gaan luister.

Want wie kan ons beter verduidelik wat 'n skrywer bedoel as die skrywer self. Daarom moet ons ook met die Kategismus die groot verklaringsreël volg: skrif (kategismus) met skrif (kategismus) vergelyk.

Ook hier noem ek **een voorbeeld**: In deel drie van die Kategismus kom ons by ons goeie werke, ons dankbaarheid. Maar as ons mooi luister na die skrywer van die Kategismus, sal ons weet dat ons hierdie goeie werke nie uit eie krag kan doen nie: In die deel oor die verlossing laat die Kategismus ons sien dat ons dankoffer 'n vrug en gevolg van die kruis is. (Sondag 16:43) **Deur sy krag ons ou mens saam met Hom gekruisig, gedood en begrawe word, sodat die bose luste van die vlees in ons nie meer regeer nie, maar dat ons onself aan Hom as 'n offerande van dankbaarheid kan toewy.**

Les 1: Vraag 1. Ons enigste Troos

1. Die groot belangrikheid van die voorwoord van die Kategismus

Ek begin vandag met die behandeling van Sondag 1, maar ek gaan my in hierdie les **beperk tot vraag 1**, omdat Sondag 1 so 'n belangrike Sondag is.

Ek sal verduidelik waarom ek so sê: Elke goeie boek het 'n voorwoord of 'n inleiding. In so 'n voorwoord sê die skrywer kort en kragtig wat hy in sy boek wil leer. As jy dit gelees het, verstaan jy sommer dadelik die boek beter: jy sien die groot lyn in die boek, die groot boodskap van die boek, baie helder. Dit is iets soos 'n gids, wat jou vooraf al wil sê wat jy op die roete kan verwag en die pad beter kan ken en waardeer waarop die boek jou lei.

En nou het ons in Sondag 1 so 'n inleiding.

1. In die **eerste vraag en antwoord** kry ons '**n samevatting** van die hele Heidelbergse Kategismus:

Kort en kragtig sê vraag en antwoord 1 vir ons waaroor dit gaan in die hele res van hierdie belydenis. Dit gaan oor **jou enigste troos in lewe en in sterwe** en daardie troos is **Christus**.

Sien julle nou waarom Sondag 1 so belangrik is: dit ons laat sien en help ons om te **verstaan** waaroor en oor Wie hierdie hele belydenis gaan.

2. In die **tweede vraag en antwoord** kry ons **die indeling** van die troosboekie:
 - my sonde,
 - my verlossing,
 - my dankbaarheid.

2. Vraag 1: troos, enigste, in lewe en in sterwe, jou

Kom ons begin dan by vraag 1: **Wat is jou enigste troos in lewe en in sterwe?**

Ek gaan by 4 gedagtes stilstaan:

1. Troos
2. Enigste
3. In lewe en in sterwe en

4. Jou

Kom ons begin dan by die woordjie

2.1. Troos

Ons het **troos** nodig.

Troos beteken: Daar is iets wat ons hartseer maak.

Ons **sonde** is die oorsaak van ons hartseer, want:

- deur ons sonde is God vertoornd op ons en ons verdien sy straf;
- deur ons sonde is ons verhouding met ander mense stukkend, en
- deur ons sonde is daar siekte en dood.

Waar kom die Kategismus aan die woordjie troos?

Die belydenis kry dit in die Bybel. Ons moet dit steeds by die verklaring van die belydenis onthou: Die Kategismus wil net die Skrif naspreek. Deur die Bybel te raadpleeg, moet ons dus die woorde in die Kategismus verklaar.

Die boek Jesaja begin in hoofstuk 40:1 met die woorde:

Troos, troos my volk, sê julle God. Daarom staan Jesaja 40 tot 66 ook bekend as die **Troosboekie** van God se volk.

Israel het troos nodig gehad, want as gevolg van hulle sondes het God hulle gestraf: Hulle was in ballingskap in Babel. Dit het beteken: hulle was weg uit die beloofde land, weg van die tempel, waar God gewoon het. Dít was hulle **hartseer**, hulle **smarte** en - die **oorsaak** daarvan was hulle sondes.

Maar nou kom Jesaja in hoofstuk 40 met 'n opdrag tot die profete: Gaan troos my volk. Sê vir hulle: Hulle hartseer is verby, want die straf is op 'n einde. Hulle gaan terugkeer na Kanaän toe; hulle gaan terug na die tempel toe, terug na God toe.

Hoe is dit moontlik? Het God dan vergeet van hulle sondes? Nee, maar die profete moes Israel toeroep: ... dat ... haar (sonde-) **skuld betaal** is. Die oorsaak van hulle straf, die sonde, is weggeneem, betaal.

In hoofstuk 53 laat Jesaja ons sien hoé dit betaal is: Iemand anders het ons skuld betaal: Die Kneg van die HERE het dit gedoen. Met hierdie **Kneg** word ons **Here Jesus Christus** bedoel. Jesaja 53:3 gee 'n besondere beskrywing van Hom; Hy was '*n man van smarte*, van hartseer.

Met daardie woordjie *smarte* word in die Ou Testament heel in die besonder bedoel: **die hartseer, die smart, die lyding vanweë die toorn van God**.

En nou beskryf Jesaja Jesus met hierdie besondere naam: '*n man van smarte*. Hy was 'n man van smarte, omdat sy hele lewe hier op aarde van begin tot einde deur hierdie smarte gekenmerk is: dat Hy toorn van God gedra het.

Was Hy dan so 'n groot sondaar? Nee, intendeel, Hy het geen sonde gehad nie. Maar hoekom moes Hy dan so smartlik ly? Dit sê Jesaja 53:5: Hy is ter wille van **óns** oortredinge deurboor, ter wille van **óns** ongeregthede is Hy verbrysel. In Jesaja 53:4 hoor ons nog 'n keer die woordjie smarte: **óns smarte**. Dit staan met nadruk daar: **óns** smarte – die hartseer wat **óns** verdien het. Nogtans het Hy óns krankhede op Hom geneem, en óns smarte—dié het Hy gedra.

Dit is mooi om die verband tussen Jesaja 40 en 53 te sien:

- **Jesaja 40** roep dit uit: Troos, troos my volk, want haar **skuld** is betaal, die smart is verby;
- **Jesaja 53** profeteer van die Man van smarte, wat ons smart gedra het. Hy het ons smart gedra, omdat – OMDAT Hy **óns skuld** gedra het het (v 11) en omdat Hy sy siel as **skuldoffer**, as betaling van **óns** skuld, aangebied het.

Dit het vir ons **die teenoorgestelde van smarte** gebring: die **vrede** met God, die straf wat vir ons die vrede aanbring, was op Hom, en deur sy wonde het daar vir ons genesing gekom. (v 3)

2.2. Enigste

Die troos word beskryf as die **enigste**. Daar is nét een troos en dit is Christus alleen.

Onder andere in Johannes 14:6 leer Christus ons dit: Ek is die weg en die waarheid en die lewe; **niemand** kom na die Vader behalwe deur My nie.

Julle moet maar gaan kyk hoeveel keer die Heidelbergse Kategismus woorde soos **enigste, alleen** en so aan gebruik.

Reeds by die toegangspoort tot die reformatoriese Heidelbergse Kategismus en met name in die woord **enigste** hoor ons die eggo van die Reformasie van Luther en Calvyn met sy **alleen** (enigste, Latyn **sola**):

- die Woord **alleen**,
- Christus **alleen**,
- die geloof **alleen**,
- genade **alleen**,
- aan God **alleen** die eer.

2.3. In lewe en in sterwe

Ons soek troos **in lewe** én **in sterwe**. Immers,

- ons kry al **in** (hierdie) **lewe** te make met die sonde en met die toorn van God oor ons sondes, met stukkende mensverhoudings en met die gevolge van die sonde soos siekte en dood en
- **in sterwe**, wanneer ons sterf, kom ons met ons sondeskuld voor die regterstoel van God te staan.

Laastens staan ons stil by die woordjie

2.4. Jou

Wat is **jou** troos?

- Geloof is 'n absoluut persoonlike saak.
- Die dominee kan nie vir jou glo nie; jou ouers of voorouers se geloof kan jou nie red nie.

Jy moet dit **sêlf** glo en **sêlf** bely. Daarom: **jý, jý** – wat is **jou** enigste troos?

Les 2: Antwoord 1a. Die hoofgedagte: die eiendom van my getroue Saligmaker!

INLEIDING: Die hoofsins of hoofgedagte van vraag en antwoord 1 is: ek is die eiendom van my getroue Saligmaker Jesus Christus

Vandag kom ek met julle by die onbeskryflik heerlike vrug, die hart van die Evangelie:

Dit is my troos: ek is die eiendom van my getroue Saligmaker Jesus Christus.

Dit is die **hoofgedagte** van Sondag 1 en die hele Kategismus en die hele Bybel.

Dit is 'n juigkreet: Ek is eiendom van Jesus.

Ek wil die hele vervolg vir julle saamvat in hierdie aanbieding, sodat julle alles goed kan volg.

Die hart van die kategismus

Ek is die eiendom van my Saligmaker.

1. Ek **wás** voorwerp van God se toorn en ek **wás** slaaf van die duiwel
2. **Noú** is ek kosbare eiendom
3. **My Eienaar** is: my getroue Saligmaker Jesus Christus
4. Nou moet ek ook hierdie **eiendomschap uitleef**

1. Ek **wás** voorwerp van God se toorn en slaaf van die duiwel

In hierdie **troosryke antwoord** spel die Kategismus **ook ons hartseer** uit.

Hy laat ons naamlik sien **wat die hartseer is waarvan ons verlos is**.

Ek is verlos van

- (die hartseer) **van al my sondes** - van my berge van skuld voor die oë van God;
- (die hartseer) **van alle heerskappy van die duiwel** – van die vreeslike sondemag.

Hoor julle die woorde **al** en **alles**? Al my sondes, alle heerskappy – alles. Dit beteken: Ons Here Jesus is 'n **volkome** Saligmaker.

En nou,

2. nou is ek die kosbare eiendom van my getroue Saligmaker Jesus Christus

Die Bybel is vol daarvan dat die kerk **eiendom** van die Here is:

Ons hoor dit al in die **Ou Testament**, onder andere in Psalm 135:4: Want die HERE het Jakob vir Hom uitverkies, Israel as sy **eiendom**.

En in die **Nuwe Testament** word dit van ons, van die kerk van die Nuwe Verbond gesê: Maar julle is ... 'n volk as **eiendom** verkry (1 Pt 2:9)

Dit is 'n mooi woord: **eiendom**. Ons sou dit nog beter kon vertaal met **kosbare eiendom**.

Maar julle moet weet: Agter hierdie woordjie **eiendom**, lê die gedagte van **vrygekoop** en die gedagte van **'n duur prys**. Steeds lê agter hierdie twee woordjies **eiendom** en **vrygekoop** die gedagte van **betaling**.

Dit het die Vader 'n ontsaglike duur prys gekos: die kosbare bloed van die Paaslam, die kosbare bloed van die kruis, van sy liewe Seun.

Luister maar na 1 Petrus 1 vers 18 en 19: Julle weet dat julle nie deur silwer of goud losgekoop, **vrygekoop** is uit julle ydele lewenswandel wat deur die vaders oorgelewer is nie, maar deur die kosbare bloed van Christus, soos van 'n lam sonder gebrek en vlekkeloos. En 'n ent verder in 1 Petrus 2:9 sê Petrus: Maar julle is 'n uitverkore geslag, 'n koninklike priesterdom, 'n heilige volk, 'n volk as **eiendom verkry** ...

3. My Eienaar is my getroue Saligmaker Jesus Christus

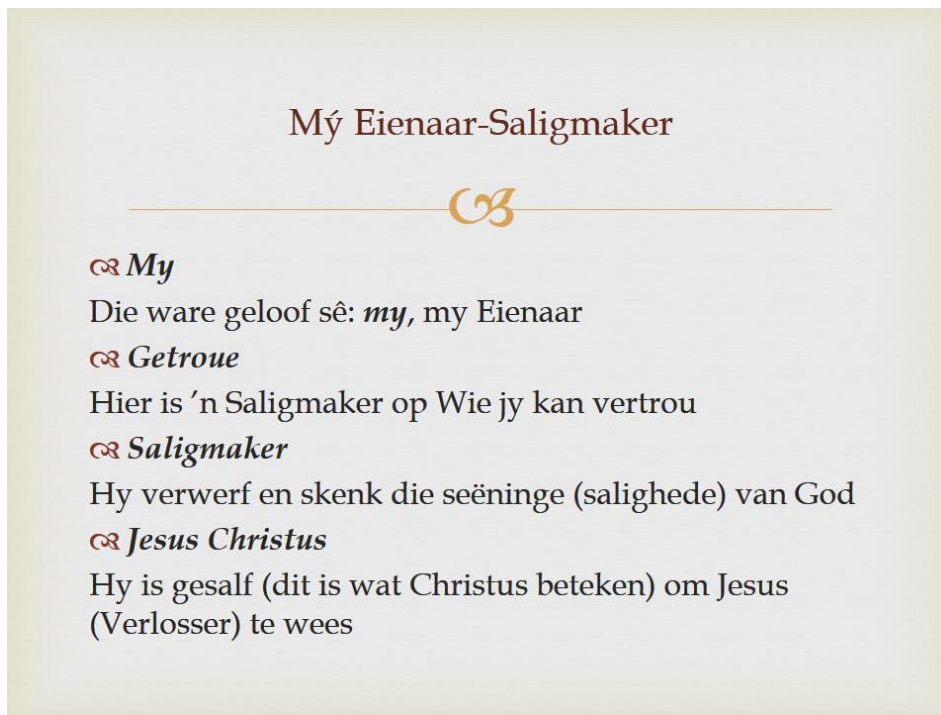
Ek is eiendom van **my getroue Saligmaker Jesus Christus**.

Dit is 'n rits van diep gelaaide woorde:

- *my*,
- *getroue*,
- *Saligmaker*,
- *Jesus*,
- *Christus*.

Ons hardloop so maklik oor woorde heen en juis hierdie woorde kry so min aandag in die Kategismusverklarings.

Kom ons kyk na hierdie diamantsnoer:

My – die ware geloof sê: *my*. U het gesterf en U het dit ook vir my gedoen ja, óók vir *mý*.

Getroue – hier is 'n Saligmaker op Wie jy kan steun en vertrou met die ganse gewig van jou hele bestaan en met die hele ondraaglike las van al jou ellende.

Saligmaker – dit is meer as Gelukkigmaker, want Hy skenk ons nie maar net “gewone” aardse gewone geluk nie, maar die seëninge van God. Die seën van die HERE—dit maak ryk, en moeitevolle arbeid voeg daar niks by nie. (Spr 10:22) Saligmaker beteken Verlosser, maar ook

meer as Verlosser, want Hy verlos ons nie net van ons ellende nie, maar Hy skenk Homself in die plek daarvan: Immanuel, God met ons; sy seëninge. Dit is paradys, hemel op aarde. Wie die woord salig (Saligmaker) wil verstaan, moet onder andere die Saligsprekinge van Matteus 5 gaan lees. Die Salig word daar uitgespel met die woorde na die want: Salig ... want (en dan volg waarin die saligheid bestaan) aan hulle behoort die koninkryk van die hemele ...

Jesus Christus – Hy is gesalf (dit is wat Christus beteken) om Jesus te wees, dit wil sê Verlosser van al ons sondes.

4. Nou moet ek ook hierdie eiendomskap beleef en uitelef

Die geloof dat ons eiendom van ons Here is, moet ook 'n stempel op ons lewe plaas. Dit is iets waaruit ons moet leef.

By die opstel van ons Heidelbergse Kategismus het die vors, die regeerder van die Palts 'n besondere rol gespeel: Hy het aan 'n paar manne opdrag gegee om die Heidelbergse Kategismus op te stel. Sy naam was Frederik III. Later het hy die veelseggende bynaam die Vrome gekry en dit vertel ons baie van hierdie man. Hy het nie net die Kategismus laat opstel nie, maar hy het ook daaruit geleef. Sy geloof het hom in lewensgevaar gebring, maar sy geloof het hom dapper gemaak. Deur daardie geloof het hy op 'n keer geskryf: ***Ek is heeltemal die eiendom van my liewe en getroue Heiland Jesus Christus na liggaam en siel, in lewe en in sterwe. Ek het Hom te veel gekos dat Hy my in die bek van die duivel sou oorgee. Immers, Hy het my met sy kosbare bloed gekoop. Daarom glo ek vas en seker dat die duivel met al sy liste en slim streke sonder die wil van my Vader in die hemel nie eens die kleinste haar van my kop skade kan aandoen nie, laat staan nog dat die duivel dit kan uitruk.***

En so kon Frederik praat, want dit het hy uit die Bybel geleer. Want toe Paulus op 'n keer voor sy regters moes staan, het almal hom in die steek gelaat. Maar dan skryf hy aan Timoteus: In my eerste verdediging het almal my verlaat ... ***Maar die Here het my bygestaan en my krag gegee, sodat deur my die prediking heeltemal volbring kan word en al die heidene dit kan hoor; en ek is uit die bek van die leeu verlos.*** (2 Tim 4:16-17).

Les 3: Antwoord 1b. Hoé ek sy eiendom geword het en hoé ek altyd sy eiendom sal bly

My enigste troos is dat ek die **eiendom** van Jesus Christus is.

Nou egter twee belangrike vrae:

1. Hoé het dit gebeur dat ek die kosbare besit van Jesus Christus **geword** het?
Is dit miskien aan **myself** te danke? Is dit danksy **my** inspanning en **my** goeie werke dat alles tussen my en God weer reg is? Is dit danksy **myself** dat daar weer liefde vir God en my naaste in my lewe is?
2. Hoé sal ek vir altyd sy eiendom **bly**?
Hang dit ook van **myself** af of ek tot in ewigheid eiendom van die Here sal **bly**? Is dit ek wat Hom vashou tot die einde toe?

Die twee hoofgedagtes

1. Hoé ek Christus se eiendom geword het

Antwoord:

☞ Christus **betaal**
☞ Christus **verlos**

2. Hoé ek Christus se eiendom bly

Antwoord:

☞ Christus **bewaar**

1. Dit is *nét* deur die werk van Christus dat ek eiendom word en bly – *nét* *Hý*

As ons met aandag na antwoord 1 gaan kyk, val die woordjie **Hý** 'n mens dadelik op.

Nét Hý in antwoord 1

- ☞ **Hy** het met sy kosbare bloed vir al my sondes ten volle betaal en my uit alle heerskappy van die duiwel verlos.
- ☞ **Hy** bewaar my op so 'n wyse dat, sonder die wil van my hemelse Vader, geen haar van my kop kan val nie. Alles moet inderdaad tot my saligheid dien.
- ☞ Daarom verseker **Hy** my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe en maak **Hy** my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

Dit is net **Hý**, **Hý**, **Hý**. Dit is **Hý** voor en dit is **Hý** na.

Hý is die begin tot die einde, die A tot die Z.

Daardie **Hý** is ons getroue Saligmaker, Jesus Christus.

Sy werk en dit alleen staan in die **middelpunt** in Sondag 1 en in die hele belydenis. Dit is ook die hart van die Heilige Skrif.

Hier is geen enkele sprake van mensewerk nie, maar **Hý** doen alles.

Hý alleen – dit beteken dus:

1. nét deur sy werk **wórd** ons sy eiendom en
2. nét deur sy werk **blý** ons eiendom.

Kom ons kyk dan in die vervolg na sy werke.

2. Hoé ek eiendom geword het deur die werk van Christus

Ek word die eiendom van Christus alleen deur en danksy **die werk van Christus**.

Die Kategismus vat hierdie werk van Christus in twee woorde saam:

1. **betaal** en
2. **verlos**.

Kom ons stel dit in 'n diagram voor:

2.1 Hy het **betaal** vir my **sondeskuld**

Hy het my sy eiendom gemaak deurdat **Hý** het met sy kosbare bloed vir al my sondeskuld ten volle **betaal** het.

Ons moet weet wat ons verlossing die Vader gekos het: die **kosbare** bloed van sy Seun (1 Pet 1:18,19).

Ons moet ook weet: Hy het **ten volle** betaal. Die bloed van Jesus Christus, sy Seun, reinig ons van **alle** sonde (1 Joh 1:7).

Die ware geloof hou hierdie woorde **ten volle** en **alle** (dws dat Christus **ten volle** betaal het en dat sy bloed reinig van **alle** sonde) met alle mag vas, want

- daarmee gee ons God **al** die eer vir ons saligheid en
- daarin lê ons saligheid heeltemal, **geheel en al** vas.

2.2 Hy het my **verlos** van die sondemag

Hy het my sy eiendom gemaak deurdat **Hý** my **verlos** het van alle heerskappy van die duiwel, van die mag van die sonde. Vir hierdie doel het die Seun van God verskyn: om die werke van die duiwel te verbreek. (1 Joh 3:8).

Ons getroue Saligmaker red ons nie net van die skuld van die sonde en die toorn van God nie. Hy maak ons ook nuwe mense. Hy herstel ons verhouding met God en met ons naaste.

In sy verlossing van die heerskappy van die sonde lê die geheim van 'n lewe vir God en vir gesonde menseverhoudings. Sy verlossing en dit alleen herstel stukkende verhoudings.

3. Hoé ek eiendom bly deur die werk van Christus

Ek bly die eiendom van Christus alleen danksy die werk van Christus.

Die Kategismus vat hierdie werk van Christus in een woord saam: **bewaar**.

Kom ons vat dit ook in 'n diagram saam:

(2) Die werk van Christus:

Hý hou my sy eiendom

want

Hý bewaar my

Gevolg:

- ✠ Ek bly by sy verlossing en leef daaruit
- ✠ Ek verkondig Christus se werke in my woorde en daade ... dit is wat dankbaarheid is.

Ons moet een ding terdeë besef: As dit van onself sou afhang, sou ons lankal al die troos gelos het en opgehou het om eiendom van ons getroue Saligmaker te bly.

Dit bely ons immers ook in antwoord 127: ***Ons is in onself so swak dat ons nie een oomblik staande kan bly nie. Daarby hou ons doodsvyande, die duiwel, die wêreld en ons eie sondige natuur, nie op om ons aan te val nie.***

Ons is in onself **só swak** dat ons **nie één oomblik** staande kan bly nie. Genadiglik verlos ons troue Saligmaker ons nie net nie. Hy sorg boonop daarvoor dat ons by die troos bly. **Hý** doen dit deurdat Hy ons **bewaar**.

Ek het in 'n vorige les gesê dat ons by die uitleg van die Kategismus 2 reëls moet gebruik: Ons moet die Kategismus eerstens met die Woord verklaar en tweedens met met die Kategismus self. Kom ons kyk daarom wat Skrif en Kategismus oor hierdie **bewaring** sê:

1. Wat die **Skrif** betref:

In Johannes 10:28 sê Jesus: En Ek gee my skape die ewige lewe, en hulle sal nooit verlore gaan tot in ewigheid nie, en niemand sal hulle uit my hand ruk nie.

Die Psalms is vol van die bewaringswerk van die HERE. Dit is een van die groot temas in die Psalmboek. Psalm 121 loop oor van vertroue in God se bewaring. Die woord bewaar is die sleutelwoord in daardie Psalm. Die woorde bewaar en Bewaarder kom sesmaal voor in die kort Psalm: ... jou **Bewaarder** kan nie sluimer nie. Kyk, die **Bewaarder** van Israel sluimer of slaap nie. Die HERE is jou **Bewaarder** ... Die HERE sal jou **bewaar** vir elke onheil; jou siel sal Hy **bewaar**. Die HERE sal jou uitgang en jou ingang **bewaar**, van nou af tot in ewigheid.

2. Wat die **Kategismus** betref:

In antwoord 31 bely ons in verband met ons **bewaring**: Christus is gesalf tot ons ewige Koning, wat ons met sy Woord en Gees regeer en ons by die verlossing, wat Hy vir ons verwerf het, beskut en **bewaar**.

In antwoord 51 hoor ons dat dit die nut van sy koningskap is: dat Hy ons met sy mag teen alle vyande beskut en **bewaar**.

Samevattend: Christus verlos ons én Hy bewaar ons by die verlossing. Hy laat heeltemal *níks* in ons hande nie, maar Hy neem *alles* in sy hande. In sy hande is ons saligheid verseker en ons troos gewaarborg.

4. Christus se bewaring en my beproewings

Christus se bewaring beteken nie dat daar nooit beproewings op my lewenspad kom nie.

Christus bewaar my só – op so 'n manier - dat **alles**, ook die beproewings, **tot my saligheid moet dien**.

Die geskiedenis van Josef is 'n mooi voorbeeld daarvan: ***Maar God het my voor julle uit gestuur om vir julle 'n oorblyfsel op die aarde te verseker en om julle in die lewe te hou tot 'n groot verlossing*** (Gen 45:7). Christus se bedoeling met **alles** wat Hy oor Josef se pad gebring het, was die verlossing, die **saligheid**, van die huis van Jakob.

Daardie woordjie **tot – tot my saligheid** – beteken: doel, mikpunt, dit wat die Here beoog met beproewings in my lewe: dit moet dien tot my **saligheid**, tot my geseënde lewe by God, met die oog daarop dat ek eiendom sal bly.

5. God die Vader in Christus deur die Heilige Gees is ons enigste troos

Antwoord 1 praat ook van die **Vader** en die **Heilige Gees**:

Christus bewaar my op so 'n wyse dat, sonder die wil van my hemelse **Vader**, geen haar van my kop kan val nie. Alles moet inderdaad tot my saligheid dien.

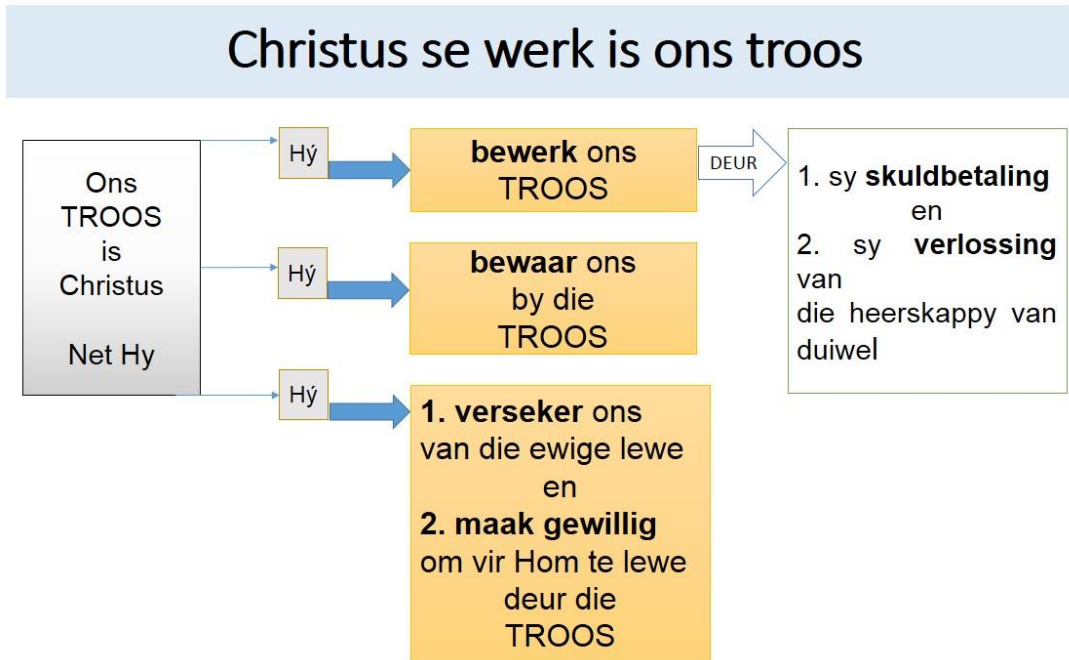
Christus verseker my ook deur sy **Heilige Gees** van die ewige lewe en maak my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

Ons kan dus sê: God die Vader in Christus deur die Heilige Gees is ons **enigste troos**.

Ons kan Vraag en antwoord 1 daarom beskryf as 'n heerlike lofsang op die werk van God Drie-enig.

By die werk van Christus deur sy Gees gaan ons in die volgende les kom.

6. 'n Grafiese voorstelling van Christus se werk

Les 4: Antwoord 1c. Daarom: geloofssekerheid en geloofsgewilligheid omdat Christus ons skuld betaal, ons verlos, ons bewaar

1. Daarom – 'n klein woordjie met 'n groot inhoud

Ons kom in hierdie les by 2 sake:

1. Ons **geloofssekerheid**, ons sekerheid dat ons die ewige lewe het; en
2. Ons **gewilligheid** om die Here van harte te dien, om dankbaar te wees.

Ons moet onself in verband met hierdie 2 sake afvra:

1. **Eerstens:** Kán ek seker wees van die ewige lewe en hoé kan ek seker wees? Is dit deur my goeie werke? **Lê my geloofssekerheidsekerheid in dit wat ek self doen?**
2. **Tweedens:** Hoe kom ek tot die gewilligheid om die Here van harte te dien? **Is dit deur my eie krag dat ek gewillig is?**

Nee, dit is nie danksy **óns** – **óns** werke, **óns** inspanning nie.

Ook hier sien ons **Christus aan die werk**. Ook hieris dit weer net **Hý, Hý**:

1. **Hý verseker my van die ewige lewe; en**
2. **Hý maak my van harte gewillig en bereid om Hom te dien.**

- **Op grond waarvan** verseker Christus my dan van die ewige lewe?
- En **hoe** maak Christus my gewillig om Hom te dien?

Hier wil ek julle aandag vestig op 'n klein woordjie, die woord **daarom**:

- **Daarom** verseker Hy my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe en
- **(daarom)** maak Hy my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

Daarom – hier het ons weer so 'n klein woordjie, maar 'n woordjie wat so uitermate belangrik is.

Met die woord **daarom** word die **verseker**-werk én die **gewillig-maak** van Christus deur die Heilige Gees ten nouste verbind aan die werk van Christus in die eerste deel van die antwoord (**sy betaal, verlos en bewaar**).

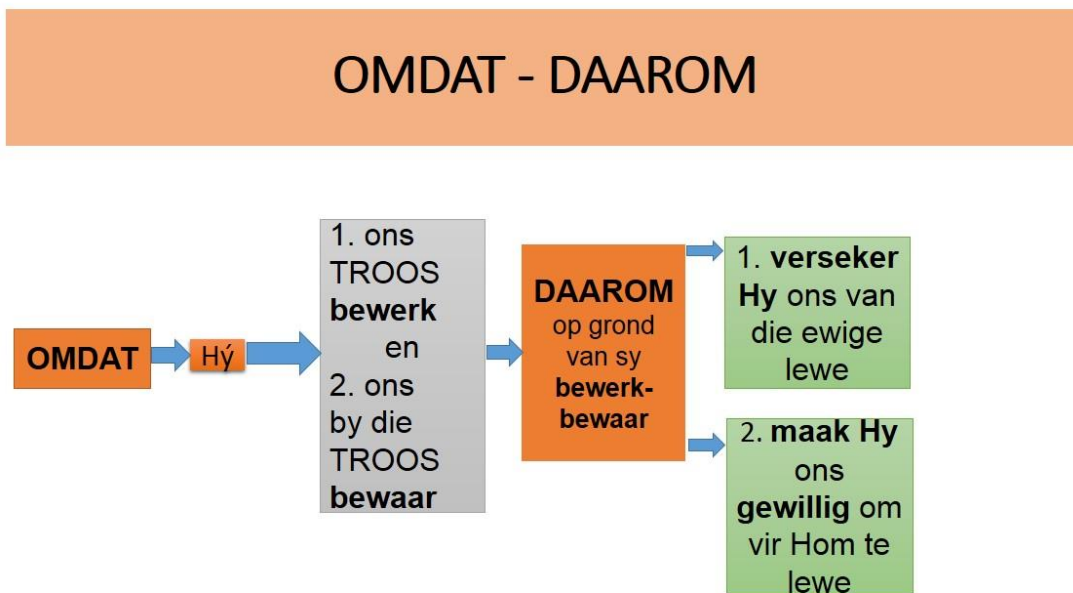
Ek kan dit ook so stel: **omdat** Christus vir my sondes betaal het en **omdat** Christus my verlos en **omdat** Christus my bewaar, **daarom** (om daardie rede):

1. **daarom verseker Christus my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe** en
2. **daarom maak Christus my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.**

Ek wil dit nog anders sê::

1. My **sekerheid** van die **ewige lewe** – dit lê in Christus, dit lê die skuldbetalende, verlossende en bewarende werk van Christus.
2. Die **geheim** van **my van harte gewillig en bereid wees om voortaan vir Hom te lewe** – skuldbetalende, verlossende en bewarende werk van Christus.

Kom ons vat dit ook nog saam in 'n diagram:

My **sekerheid** en my **gewilligheid** is uitsluitlik gewortel en gegrond in **die werk van Christus**.

2. Daarom – deur Woord en Gees

In die Reformasie is daar die nouste verband gelê tussen **Woord** en **Gees**:

Christus werk deur sy Woord en Gees en deur sy Woord en Gees verseker Hy ons van die ewige lewe en maak Hy ons gewillig om vir Hom te lewe.

Die Gees is die Gees van die Woord: Hy kom met die Woord na ons toe kom. Daardie Woord is Christus. Die Gees is die Gees van Christus, wat Christus na ons toe bring.

Presies dit kry ons hier in antwoord 1 en na die woordjie **daarom**.

Die skuldbetaling en verlossing en bewaring van Christus is die **Woord** van Christus. **Met daardie Woord** verseker Christus ons **deur sy Gees** van die ewige lewe en maak Hy ons dankbaar.

Die **Heilige Gees** is:

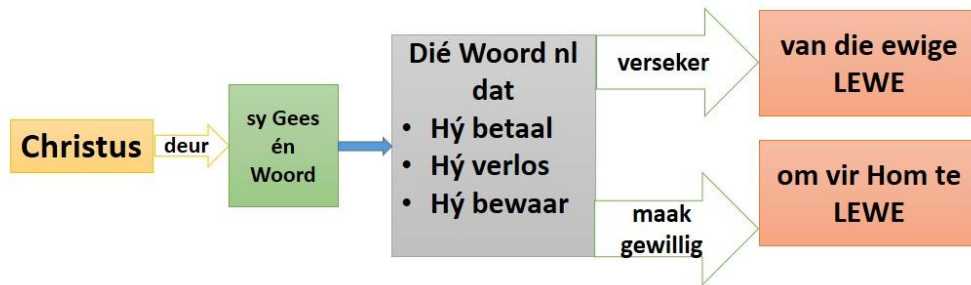
- die ander **Trooster** (Joh 14:16),
- die Gees van die **waarheid** (Joh 14:17)

Die Heilige Gees kom egter **nié met 'n ander troos en 'n ander waarheid nie**.

- **Christus is die troos**, waarmee die Gees ons troos. Immers, Hy leer ons alles en herinner ons aan alles wat Christus gesê het (Joh 14:26). Die Gees doen niks liewer as om Christus aan ons te verkondig nie: **Hy sal My verheerlik, omdat Hy dit sal neem uit wat aan My behoort, en aan julle verkondig** (Joh 16:14).
- **Christus is die waarheid** (Joh 14:6), wat die Gees van die waarheid aan ons verkondig, wat die Vader in die Naam van Christus gestuur het (Joh.14:26). Die Heilige Gees toon aan ons hoe God se belofte-Woord in Christus be-waarheid word, waar gemaak word, vervul word.

Kom ons vat dit weer in 'n diagram saam:

Christus deur sy Gees én Woord ons LEWE

3. Daarom - ook ons doopsformulier

Kyk ook hoe nou verbind ons **doopsformulier** die **werk van die Heilige Gees** met die **werk van Christus**:

As ons in die Naam van die Heilige Gees gedoop word, "verseker die Heilige Gees ons deur hierdie heilige sakrament dat Hy in ons wil woon en ons tot lidmate van Christus wil heilig (1 Kor 12:13) **deur tot ons eiendom te maak wat ons in Christus het, naamlik:**

1. **die afwassing van ons sondes en**
2. **die daaglikse vernuwing van ons lewe"**

Die eiendom (ons) word ook eienaars van die skatte van ons Eenaar.

Dit is weereens: Gees en Woord, Gees en Christus.

Les 5: Vraag en antwoord 2. Noodsaaklike kennis

In hierdie les gaan die volgende behandel word:

Noodsaaklike kennis

1. Lewens- en sterwens-noodsaaklike geloofs-kennis
2. Nie maar net verstandswete of – kennis nie
3. Die 3 dele van hierdie noodsaaklike geloofskennis
4. Die herkoms van die driedeling
5. Ellende, Verlossing, Dankbaarheid
6. Moet die drie beslis nooit losmaak van mekaar nie

1. Lewens-noodsaaklik en sterwens-noodsaaklike geloofs-kennis

Lewens-en sterwensnoodsaaklike kennis

Vr. Hoeveel dinge is daar vir jou nodig om te weet, sodat jy in hierdie troos salig kan lewe en sterwe?

1. **Nodig** – noodsaaklik, 'n **moét** – 'n absoluut onmisbare kennis
2. In lewe en in sterwe – lewensnoodsaaklike en sterwensnoodsaaklike kennis
3. 'n **moét** vir
 - a) 'n salig (geseënd) lewe en
 - b) 'n salig (geseënd) sterwe

Om deel te kan kry aan die enigste Troos van vraag en antwoord 1, **moét** ons drie dinge **weet**.

Dit gaan om 'n **moét** weet. Dit handel oor 'n kennis wat jy nie kan mis nie, want as jy dit nie het nie, kan jy nie **salig (geseënd) lewe en salig (geseënd) sterwe** nie. Op daardie **lewens-noodsaaklike** en **sterwens-noodsaaklike** kennis gaan die Kategismus in in vraag en antwoord 2.

2. Nie maar net verstandswete of – kennis nie

Dit gaan hier sekerlik ook nie bloot oor **verstandskennis** nie. Dit gaan oor **geloofskennis**.

Hierdie dinge moet ons hart aangryp, ons vertroue en ons lewe verander. Dit gaan daarom dat ons deur die Heilige Gees geleer moet word om **my** te sê: **my** sonde, maar ook **my** Saligmaker. Here, U het gesterf en u het dit ook vir **my** gedoen.

3. Die drie dele van hierdie noodsaaklike geloofskennis

Ek moet drie dinge weet:

1. hoe groot my sonde en ellende is;
2. hoe ek van al my sonde en ellende verlos word en
3. hoe ek God vir so 'n verlossing dankbaar moet wees.

Hierdie driedeling vorm ook die groot **indeling** van die Heidelbergse Kategismus.

4. Die oorsprong van die driedeling van die Kategismus

Waar kom die Kategismus aan hierdie kennis, hierdie drieërlei kennis?

God openbaar hierdie kennis aan ons in die Bybel.

Die belydenis kry dit onder andere in die Romeinebrief:

Romeine en die driedeling

1. Romeine 1:1 – 3:20

Openbaar ons **sonde en ellende**

2. Romeine 3:21 – 11:

Leer ons die weg van **verlossing**

3. Romeine 12:1 – 16

Handel oor ons **dankbaarheid**

Weer 'n keer sien ons: Ons moet in ons verklaring van die Kategismus in die Woord gaan kyk. Ons Kategismus praat die taal van die Bybel.

5. Ellende, Verlossing, dankbaarheid

Ook in Psalm 130 – in die Ou Testament dus – kry ons die driedeling.

Ter inleiding wil ek 'n diagram gee, sodat julle 'n mooi oorsig oor Psalm 130 kan hê.

Psalm 130

1. ELLENDE

1 ... Uit die dieptes (van my ellende) roep ek U aan, o HERE! ...

3 As U, HERE, die ongeregthede in gedagtenis hou, Here, wie sal bestaan (staande bly, dws vrygespreek word voor u regterstoel)?

2. VERLOSSING

4 MAAR by U is vergewing,

3. DANKBAARHEID

4 dat U gevrees mag word ...

2. VERLOSSING

7 ... by Hom is daar veel verlossing;

8 en Hy self sal Israel verlos van al sy ongeregthede.

5.1 Hoe groot my sonde en ellende is

Psalm 130 oor die grootheid my sonde en ellende

As U, HERE, die ongeregthede in gedagtenis hou, Here, wie sal bestaan?

1. Ongeregthede (meervoud en met nadruk), nie maar net ongeregtheid nie
2. As die Here dit in gedagtenis hou: daarvan boekhou
3. Wie sal bestaan (voor sy regterstoel)? Die antwoord is: niemand nie!

Dit gaan nie daaroor dat jy maar net moet weet **dat** jy sonde het nie. Jy moet weet **hoé groot** jou sonde en ellende is.

Dit het die man van Psalm 130 geweet: **As U, HERE, die ongeregtighede in gedagtenis hou, Here, wie sal bestaan?** (v 3)

Die woord **ongeregtighede** het die nadruk in die sin. En - dit staan in die meervoud: **ongeregtighede**. Met die meervoud word die grootheid en menigvuldigheid van ons sondes aangedui. Dit staan lewensgroot voor hierdie man van Psalm 130. Hy weet: As die HERE **dit in gedagtenis hou, dit wil sê** as God **van sy ongeregtighede boekhou**, as hy dan voor die regbank van God moet gaan staan, sal hy veroordeeld staan. Maar nie net hy nie, maar hy vra: **Wie sal bestaan** (staan voor die regterstoel van God)? En die vraag veronderstel as antwoord: niemand nie – ook ons nie.

Hierdie sondekennis is **noodsaaklik** vir ons verlossing en dankbaarheid:

1. Hierdie sondekennis is noodsaaklik ten opsigte van ons **verlossing**:

As ons nie waarlik onder die indruk van ons ellende is nie, sal ons ook nooit die behoefte aan 'n verlosser hê nie. Ursinus sê: As 'n mens weet dat jy siek is, het jy behoefte aan medisyne. As jy nie besef dat jy krank is nie, gaan jy nie na die dokter toe nie. Matteus 9:12 leer dit: Die wat gesond is, het die geneesheer nie nodig nie, maar die wat ongesteld is.

Maar dit is die probleem vandag: Die mens is in sy eie oë springlewendig en gesond. En as hy wel iets makeer, ag dan genees ons dit sommer self 'n salfie van ruk-jouself-reg en met 'n pilletjie van sielkunde. Maar na die groot Geneesheer gaan ons nie. Dink maar aan koning Asa: Asa (2 Kron. 16:12): En in die nege en dertigste jaar van sy regering het Asa gely aan sy voete; sy siekte was baie ernstig; maar selfs in sy siekte het hy die HERE nie geraadpleeg nie, maar die geneeshere.

2. Hierdie sondekennis is noodsaaklik ten opsigte van ons **dankbaarheid**:

Wie werklik deur die geloof weet van watter verskriklike kwaad, van wat 'n uiterste smart hy gered is, sal dankbaar wees.

5.2 Hoe ek van al my sonde en ellende verlos kan word

1. Die digter van Psalm 130 het **geweet** hoe. Uit die diepte van sy ellende het hy **gebid**. Hy het dus na God toe gegaan.

Psalm 130 oor die verlossing:

1. sy gebed

- 1 Uit die dieptes *roep* ek U *aan*, o HERE!
- 2 ... laat u ore luister na die stem van my *smekinge*.

Hy het gewéét hoé om verlos te word: Hy het **gebid**.

Twee woorde vir gebed:

1. Hy het *geroep* (letterlik: *geskreeu*. Wys hoe diep sy nood, angs was.
2. Hy het *gesmeek* (letterlik: *gesmeek om genade*)

Daar word **twee woorde** in verband met sy **gebed** gebruik:

- Hy het *geroep*, *geskreeu* uit die diepte van sy nood. 'n Mens kan daarin hoor hoe beangs dit hom gemaak het.
- Hy het *gesmeek*, letterlik *gesmeek om genade*, om onverdiende guns.

Hy het **geweet**: Hy verdien dit nie om voor God te bestaan nie. Hy het **geweet**: Hy kan homself nie verlos nie, hy kan nie self vergewing bewerk nie.

2. Maar hy het ook iets anders **geweet**: *Maar by U is vergewing*. Wat ek nie kan doen nie, dit kan U doen, o HERE.

Psalm 130 oor die verlossing: 2. Vergewing en veel verlossing

- 4 Maar by U is *vergewing*
7 by die HERE is die goedertierenheid, en by Hom is daar *veel verlossing*;
8 en Hy self sal Israel *verlos van al sy ongeregtighede*.
1. *Maar* by U – dit is die maar van God se genade
 2. *Vergewing* – ‘n woord net van God gebruik
 3. *Veel* verlossing, verlos van *al* sy ongeregtighede

In die Hebreeus is daar ‘n paar woorde wat **net van God** gebruik word: onder andere die woord **skep** en dan ook die woord wat hier vir **vergewe** gebruik word. Hy moet dit doen en Hy sal dit doen. En op daardie noot eindig die Psalm ook: **en Hy Self sal Israel verlos van al sy ongeregtighede. Hy Self** – met nadruk.

Dit is mooi om die kontras in die Psalm raak te sien:

Psalm 130

Die groot kontras

1. Die Psalm **begin** met die menigvuldigheid van ons ongeregtighede:

130:3 As U, HERE, die *ongeregtighede* in gedagtenis hou, Here, wie sal bestaan?

2. Die Psalm **eindig** met die menigvuldigheid van God se verlossing:

130:7 by Hom is daar *veel verlossing*;

130:8 en Hy self sal Israel verlos van *al sy ongeregtighede*.

- Die Psalmdigter **begin** by sy menigvuldige *ongeregtighede* en
- hy **eindig** daarmee dat daar by die HERE *veel verlossing* is en dat die HERE Israel sal verlos van al sy *ongeregtighede*.

Dit begin en eindig dus met die woord *ongeregtighede*.

Verder stel hy teenoor die **meervoud** van ons *ongeregtighede* die **meervoud** van God se werk, die meervoud van die evangelie: *veel verlossing*, en *Hy self sal Israel verlos van al sy ongeregtighede*.

Ps 130 begin in die diepte van ons verlorenheid en dit eindig in die hoogte van God se verlossinge.

5.3 Hoe ek God vir so 'n verlossing dankbaar moet wees

Psalm 130

Dankbaarheid: sodat en vrees

Psa 130:4 Maar by U is vergewing, *dat* U *gevrees* mag word.

- ❧ Letterlik staan daar nie *dat* nie, maar *sodat* (gevolglik)
- ❧ Die *vrees* is die gevolg, **die vrug van die vergewing**
- ❧ *Vrees* beteken nie angs nie, maar *liefde, eerbied*

In Sondag 16:43 word die boom van ons dankbaarheid gewortel in die grond van die kruis: Deur die krag van sy kruis word ons ou mens saam met Hom gekruisig, gedood en begrawe, **sodat** die bose luste van die vlees in ons nie meer regeer nie, maar dat ons onself aan Hom as 'n offerande van dankbaarheid kan toewy

In vers 4 sê ons

Psalmdigter: By die HERE is vergewing. En dan voeg hy daarby: **dat** –eintlik **sodat, gevolglik** – **sodat U gevrees mag word.**

Die **vrees van die HERE** is die vrug van skuldvergiffenis.

Met die **vrees van die HERE** word bedoel: eerbied, liefde vir die HERE, dankbaarheid vir sy genade.

In Sondag 16:43 word die boom van ons dankbaarheid gewortel in die grond van die kruis: Deur die krag van sy kruis ons ou mens saam met Hom gekruisig, gedood en begrawe word, **sodat** die bose luste van die vlees in ons nie meer regeer nie, maar dat ons onself aan Hom as 'n offerande van dankbaarheid kan toewy, **Só** – deur die krag van die kruis – **kán** ek vrugte dra.

6. Moet die drie beslis nooit losmaak van mekaar nie

Sonde-verlossing-dankbaarheid Die 3 nooit losmaak van mekaar nie

1. Eers deur die verlossende ingryping van Jesus word ons oë oopgemaak vir ons sonde
2. Eers op Golgota sien ons hoe erg ons sonde is
3. Eers en danksy ons verlossing is daar die vrug van dankbaarheid

Die drie - sondekennis, verlossingskennis en dankbaarheidskennis -, die drie hoort onlosmaaklik bymekaar.

Ons moet goed verstaan:

1. Dit is eers **deur die verlossende ingryping van Christus** deur sy Gees en Woord in ons lewe **dat ons oë oopgaan vir ons sonde**. Ons kom nooit uit ons eie tot sondekennis nie. Dit beteken: Reeds wanneer ons tot sondekennis kom, is Christus verlossend, openbarend, met sy Verlossingswoord in ons lewe besig.
2. Maar dit is ook eers **op Golgota** dat ons sien **hoe erg ons sonde is**. Sondekennis kry ons as ons kyk na die kruis. Want ons Nagmaalsformulier verklaar: "...die toorn van God teen die sonde is so groot dat Hy dit, eerder as om dit ongestraf te laat bly, aan sy geliefde Seun, Jesus Christus, met die bittere en smadelike kruisdood gestraf het".
3. Dit is ook absoluut **on-Bybels om ons verlossing los te maak van ons dankbaarheid**. Ons dankbaarheid is 'n noodwendige vrug van ons verlossing. As ons verlos is, sal daar ook die vrugte van dankbaarheid wees. Dit kan nooit so wees dat ons verlos is en dat daar

geen dankbaarheid in ons lewe sal wees nie. Golgota is die vrugbare grond waaruit die vrugte van dankbaarheid voortspruit.

Ek wil dit alles ook nog so aan julle stel:

Die deel oor die verlossing slaan sy vlerke uit oor die dele oor die ellende en die dankbaarheid.

Dit wil sê:

Ómdat ons verlos is - dáárom kry ons 'n insig in ons sonde en doemwaardigheid.

Ómdat ons verlos is - dáárom kom daar vrugte van dankbaarheid in ons lewe.

Ómdat ... dáárom.

Ómdat Christus... dáárom ons.

7. Die hele Kategismus, die hele Reformasie, die hele Evangelie in 'n neutedop

Sondag 1 – dit is die hele Kategismus, die hele Reformasie, die hele Evangelie in 'n neutedop.

Dit is 'n kunswerk van God. Dit kon die manne van Heidelberg en die Reformasie nie self gedoen het nie. Dit is al wat ek kan sê.

Die Skrif, die Evangelie in sy samehang, die leer van genade alleen, van Christus alleen – dit gaan in hierdie Sondag vir ons oop.

Wie Sondag 1 verstaan, verstaan die Kategismus, die Reformasie, die Bybel.